

יאשי סלומון Yeshi Selomon

00:00:00:02 00:00:07:05

שמי יאשי סלומון, שמו של אבי,
סלומון סבהט גטהון ,

00:00:07:08 00:00:10:14

נולדתי מאמי זאודיטו גטהון טרקנ.

00:00:10:17 00:00:19:24

נולדתי ב"אוזווה",
אזור צדא, מחוז גונדר.

00:00:20:02 00:00:22:20

באיזו שנה נולדת?

00:00:23:24 00:00:28:17

ב-1964 על פי הספירה האתיופית
(1972) לפי הספירה האירופית.

00:00:29:05 00:00:35:01

את יודעת לספור את אילן היוחסין
מצד שני ההורים שלך?

00:00:35:05 00:00:41:13

מצד אבא שלי בסדר יורד :
סבהט, גטהון, נגוסה

00:00:41:17 00:00:46:02

מצד אמא שלי בסדר יורד :
טובצ', זברו, טללה.

00:00:46:08 00:00:50:03

אמא שלי (זאודיטו) מצד אבא שלה ,
בסדר יורד: גטהון, טרקנ.

00:00:50:08 00:00:54:23

מצד אמא שלי בצד אמא שלה :
אלמוש, מוגס.

00:00:55:00 00:00:58:13

במה עסקת באתיופיה?

00:00:58:17 00:01:06:11

העיסוק שלי היה ללמוד בבית ספר,
התחלתי ללמוד בגיל 7 ,

00:01:07:22 00:01:13:23

למעשה בזמני הפנוי הייתי
עוזרת להורים שלי .

00:01:14:18 00:01:19:12
להביא מים מהבאר אחרי לימודים
להביא קרשי עץ לשריפה ובישולים,

00:01:19:14 00:01:28:00
לטחון גרעינים, ובחופש הגדול יוצאת
לשדה ועוזרת בניכוש עשבים

00:01:28:02 00:01:38:24
ובעבודות שונות בשדה.
בזמן הלימודים, בנוסף למה שציינתי,

00:01:40:06 00:01:45:16
בבוקר, עד שיוצאים לבית ספר
מביאים מים מהבאר וקרשי עץ.

00:01:45:20 00:01:51:16
זו בעצם עזרה לאמא. בחזרה מבית
הספר, כמו שאמרתי ,

00:01:51:18 00:02:03:20
מביאה מים, עצים, כותשת גרעינים ,
טוחנת גרעינים.

00:02:03:25 00:02:08:10
כיום את נשואה? כמה ילדים יש לך?

00:02:08:13 00:02:20:09
אני נשואה, אני אמא לארבעה ילדים,
ויש לי נכדה אחת. אני כבר סבתא.

00:02:23:06 00:02:26:13
מה הסיבה שקראו לך יאשי?

00:02:27:02 00:02:43:19
מי שנתן לי את השם הוא אחיה של אמי ,
אני הנכדה הראשונה במשפחה,

00:02:43:22 00:02:49:01
לכן השם מבטא שאני שייכת לכולם ,
יאשי (של אלף - של כולם) .

00:02:49:04 00:02:51:25
דוד שלי נתן לי את השם.

00:02:52:18 00:02:55:14
כמה אחים ואחיות יש לך?

00:02:56:12 00:03:03:05

אנחנו שמונה, כולל אותי.
אמי ילדה ארבעה בנים וארבע בנות.

00:03:04:06 00:03:07:14
את באמצע?
-אני הבכורה.

00:03:08:02 00:03:13:08
אחריי נולדו ארבעה בנים, כל פעם
שאמי ילדה ואני מגלה שזה בן ,

00:03:13:11 00:03:18:24
הייתי בוכה, מבלי להתחשב
בכך שאמי ילדה תינוק בשלום.

00:03:19:20 00:03:24:15
אחרי ארבעה הבנים, נולדה בת ,
נולדה לנו עוד אחות.

00:03:24:19 00:03:29:22
במה עסקו ההורים שלך?

00:03:30:05 00:03:54:07
ההורים שלי...ההורים שלי עסקו
בחקלאות. גידלו אותנו בצורה טובה

00:03:54:23 00:03:57:21
חיו ברמת חיים טובה.

00:04:06:00 00:04:17:15
אמרת שהתחלת לימודים בגיל 7, מה
ההורים שלך לימדו אותך עוד מילדות?

00:04:18:15 00:04:33:23
באתיופיה, כמו שאת יודעת, מגיעים
אורחים, כשהאורחים נכנסים לבית,

00:04:34:13 00:04:39:00
מסדרים להם את הכיסאות ,
רוחצים להם את רגליהם ,

00:04:39:03 00:04:44:01
כי יכול להיות האורחים עייפים,
מגישים אוכל לאורחים,

00:04:44:25 00:04:53:24
אם לאורח יש חמורים או פרות ,
אזי גם להם צריך לדאוג לאוכל,

00:04:54:15 00:05:02:18

לתת כבוד לאנשים, אלה בעצם
מה שלימדו אותנו בגיל קטן.

00:05:02:25 00:05:05:16
לאנשים מבוגרים נותנים
כבוד באתיופיה.

00:05:05:18 00:05:10:00
כשהם שואלים לשלומנו, אנחנו קדיים
טיפה לכבודם ועונים, השבח לאל.

00:05:10:02 00:05:17:10
נותנים פעמיים כבוד, הזכרנו את
שם האל ועשינו כבוד לאדם המבוגר.

00:05:17:24 00:05:22:00
לכן לימדו אותנו, בראש ובראשונה
לתת כבוד למבוגרים.

00:05:23:02 00:05:26:04
באזור שנולדת, בכל הסביבה
גרו רק יהודים?

00:05:26:08 00:05:33:18
כן, אזווה, זהו מקום של יהודים.
באזור זה אין נוצרים.

00:05:34:00 00:05:41:15
הנוצרים גרים במעגל רחוק, מסביבנו,
האזור שלנו הוא מן מובלעת,

00:05:41:18 00:05:46:03
שכל ההיקף שלו מתוחם על ידי נוצרים.
אבל היו לנו יחסים מצוינים איתם.

00:05:46:05 00:05:50:15
חיינו בשלום ובאהבה איתם. גם
בבית ספר לומדים ביחד, הולכים ביחד

00:05:50:18 00:05:54:22
היו לי הרבה חברות נוצריות בבית ספר
הייתי מאוד אוהבת אותן.

00:05:55:01 00:05:58:02
איך נראה המקום?

00:05:58:06 00:06:06:12
אזווה, איפה שאנחנו גרנו, היינו
בין הרים, מימין ומשמאל היו הרים.

00:06:07:06 00:06:18:04
זה היה מקום מדהים. המקום נקרא
אוזווה, כי יש שם נחל בשם אוזווה.

00:06:18:08 00:06:21:01
יש לזה פירוש?

00:06:21:05 00:06:26:02
אני לא יודעת אם יש לזה פירוש,
אף פעם לא שמעתי על זה.

00:06:26:07 00:06:29:18
רק ידעתי שהמקום נקרא על שם הנחל.

00:06:30:10 00:06:33:05
איך המזג אוויר?

00:06:33:09 00:06:39:17
מאוד נוח ונעים.
-מה מגדלים שם רוב הזמן?

00:06:40:03 00:06:44:04
מגדלים שם כל דבר.
טף, שעורה, חיטה, אפונה, שעועית,

00:06:44:13 00:06:50:01
"טלבה", "דגוסה" וכדומה. אפשר לגדל
שם הרבה דברים אם לא מתעצלים.

00:06:50:05 00:06:53:14
מי שעובד חרוץ באוזווה,
יכול לחיות ברמת חיים טובה מאוד.

00:06:54:22 00:07:02:24
מי היה בשלטון מאז שנולדת
עד שגדלת?

00:07:03:03 00:07:06:19
מנגיסטו היילה-מריאם.
-נולדת בתקופת השלטון שלו?

00:07:07:12 00:07:12:23
לא, נולדתי שלוש שנים
לפני עלייתו לשלטון.

00:07:13:03 00:07:15:13
כלומר, נולדתי בתקופת היילה-סלאסה,

00:07:15:15 00:07:19:15
אבל אני לא זוכרת כי הייתי קטנה.

00:07:19:23 00:07:28:12
כשהיית קטנה בכפר, עם מי היית
משחקת? איזה משחקים הייתם משחקים?

00:07:29:05 00:07:38:01
הייתי משחקת עם החברות שלי,
באתיופיה, בנות משחקות עם בנות

00:07:38:05 00:07:51:24
ובנים משחקים עם בנים. האישה מתחתנת
ועוברת לצד המשפחה של בעלה.

00:07:52:02 00:07:57:06
לכן אני הייתי עם בנות ובני דודים
ודודות מצד אבא שלי.

00:07:57:10 00:08:03:18
כולם גרים בסביבה אחת.
הייתי משחקת עם הבנות משחקי

00:08:04:04 00:08:20:23
"גבטה", "קילמוש", קפיצות עם חבלים,
שחייה וכדומה. וגם משחקות מחבואים.

00:08:26:02 00:08:38:22
מילדות שלך, בין אם במשחקים
או החיים בכללי, מה את זוכרת?

00:08:38:24 00:08:46:20
אני זוכרת שאחרי משחקים, אם אני
מפסידה, הייתי מתעצבנת.

00:08:46:22 00:08:53:06
הייתי הורסת את המשחק והולכת הביתה.
או הייתי נותנת סטירה למישהי והולכת.

00:08:54:19 00:09:02:22
לא הייתי אוהבת להפסיד במשחקים.
פעם אחת הפסדתי במשחק,

00:09:02:24 00:09:07:00
לכן נשכתי את חברה שלי
בשפתיה וברחתי הביתה.

00:09:07:03 00:09:10:19
כשהגעתי הביתה אמא שלי נתנה לי מכות
רצח כי חברה שלי הגיעה אליה בבכי.

00:09:10:21 00:09:13:18

את זה לא אשכח לעולם ,
שנשכתי אותה בשפתיה.

00:09:13:23 00:09:16:07
באיזה משחק ניצחה אותך?

00:09:17:12 00:09:23:22
היינו בונות בית מאבנים, מן טרסות.
כל פעם שאני מנסה, הטרסה נופלת,

00:09:24:00 00:09:26:24
זה קרה לי שוב ושוב.
החברות שלי בנו בית ממש יפה.

00:09:27:01 00:09:29:06
אני התעצבנתי והרסתי להם מה שבנו,
התעצבנו ורצו לתת לי מכות

00:09:29:10 00:09:31:13
ואז אני נשכתי את חברה שלי.
לא אשכח את זה.

00:09:34:04 00:09:42:19
מה אהבת לעשות בילדותך ,
בין אם עבודות או לימודים?

00:09:43:16 00:09:48:16
מאוד אהבתי ללמוד, עד כדי כך שהייתי
עצובה כשהחופש הגדול מגיע.

00:09:48:18 00:09:51:16
כי זה גם מפריד אותי מחברותיי.
מרגיש כאילו אני נפרדת מהן

00:09:51:19 00:09:57:21
לתקופה של שנה ולא לא לחודשיים.
הייתי מאוד עצובה.

00:09:58:08 00:10:06:03
ועוד משהו שמאוד אהבתי לעשות ,
ללכת עם חברות שלי להביא מים מהבאר.

00:10:06:10 00:10:13:13
כי בזמן הזה אנחנו משחקות ומבלות.
כמו כן, לצאת עם חברות להביא עצים.

00:10:13:17 00:10:15:21
אהבתי את העבודות האלה.

00:10:16:00 00:10:19:07

באיזה גיל התחלת ללמוד?

00:10:19:12 00:10:26:16
התחלתי בית ספר בגיל 7. אבל אני לא הייתי יודעת למה אני הולכת לשם.

00:10:26:19 00:10:31:03
גם המורים לא הסבירו לי שאני שם כי אני צריכה ללמוד.

00:10:31:09 00:10:35:05
הייתי מסתובבת כל היום מסביב לבית הספר ולא הייתי לומדת.

00:10:35:09 00:10:37:03
איזה בית ספר זה היה?
-אוזווה.

00:10:37:05 00:10:43:21
זה קרוב לבית שלך?
-כן. למעשה זה טיפה רחוק.

00:10:44:16 00:10:49:02
לוקח חצי שעה הליכה.
אוזווה זה אזור גדול מאוד.

00:10:49:05 00:10:54:16
זה היה במקום שנקרא "אמבוהרה",
חבל ארץ חלק מאוזווה.

00:10:54:19 00:10:57:02
מגיעים לשם בהליכה.

00:10:57:22 00:11:00:13
זה היה בית ספר ממשלתי או פרטי?

00:11:00:14 00:11:02:10
אם אינני טועה, היה זה
בית ספר ממשלתי.

00:11:02:13 00:11:09:01
לא מכירה בית ספר פרטי באתיופיה.
-מי החליט שאת צריכה ללכת ללמוד?

00:11:09:05 00:11:16:24
אבא שלי. באתיופיה, אצל משפחות טובות,
עוד כשאת ילדה קטנה מגיעים אנשים,

00:11:17:02 00:11:21:19
לבקש מההורים לקחת אותך לאישה לבנם.

אצלנו התחילו להגיע כשהייתי בת 5.

00:11:22:01 00:11:27:04

אבל אבא שלי תמיד אמר להם שאני צריכה ללמוד .

00:11:27:08 00:11:32:17

כשבגיל 7 הלכתי לבית ספר, באתיופיה המורים לא שואלים אותך על הגיל

00:11:32:20 00:11:37:17

אלא אומרים לתפוס את האוזן ביד הנגדית. אם את מצליחה לתפוס

00:11:37:20 00:11:42:02

את האוזן, סימן שמלאו לך 7 שנים. לכן מקבלים אותך לבית הספר.

00:11:42:07 00:11:46:01

מי שקטן מגיל 7 לא יגיע לאוזן ביד הנגדית?

00:11:46:05 00:11:48:23

לא, הוא לא יכול להגיע. -למה? כי זה קשה?

00:11:49:05 00:11:53:03

לא יודעת, כנראה שהיד שלו קצרה מדי בכדי להגיע לאוזן הנגדית.

00:11:53:05 00:11:57:05

אותי קיבלו אחרי שבחנו אותי כך. אחרי שהתחלתי לימודים,

00:11:57:08 00:12:00:19

הייתי שומעת את המורים מספרים שאבא שלי שלח אותי לבית ספר

00:12:00:22 00:12:04:13

כדי שלא אוכל הרבה אוכל בבית.

00:12:05:01 00:12:09:12

אף אחד לא הסביר לי שאני הולכת לשם כדי ללמוד .

00:12:09:15 00:12:13:16

שנה שלמה רק הסתובבתי סביב בית הספר ולא למדתי.

00:12:13:17 00:12:18:17

כלומר את מגיעה לבית הספר...
-אני מגיעה לבית הספר, יש כמה ילדים

00:12:18:22 00:12:21:10
כמוני, אותנו מוציאים מהכיתה
ומלמדים את השאר.

00:12:21:12 00:12:25:23
ולכן אנחנו הולכות להסתובב בחוץ.
-ככה סתם מסתובבות?

00:12:26:00 00:12:28:15
כן.
-כמה זמן אתן מסתובבות?

00:12:28:19 00:12:35:14
עד שנגמר היום ומסיימים ללמוד.
כך היה במשך שנה שלמה. לא למדתי.

00:12:35:17 00:12:39:09
גם לא הרגשתי שהלכתי כדי ללמוד.
הייתי ילדה קטנה.

00:12:39:14 00:12:45:04
לא לימדו אתכם אל"ף בי"ת, מספרים?
-לא, לא לימדו אותנו.

00:12:45:10 00:12:47:10
אז בעצם סתם הולכות?

00:12:48:01 00:12:52:14
אני מגיעה לבית הספר
אבל לא ישבתי ולמדתי

00:12:52:15 00:12:56:10
כשאתם מגיעים לבית הספר,
יש מסדר בוקר?

00:12:56:13 00:13:04:01
כן, יש מסדר. אבל לא נכנסות לכיתה,
ייתכן כי היינו קטנות ומפריעות,

00:13:04:20 00:13:09:12
כשהיום נגמר, חוזרות עם שאר
התלמידים הביתה.

00:13:09:24 00:13:15:23
מה את לוקחת לבית הספר?
-לוקחת מחברת אחת...

00:13:16:08 00:13:18:11

אז בעצם לא כתבת עליה
כלום במשך שנה שלמה?

00:13:18:17 00:13:23:22

כן, לא כתבתי עליה.
-מה אבא שלך אומר? הוא ידע על זה?

00:13:24:02 00:13:35:07

ההורים שלי לא משכילים לכן הם שמים
את האחריות על המורים ,

00:13:35:12 00:13:41:07

כי באתיופיה כולם מורים טובים. אם
את לא לומדת טוב יכולה לקבל מכות.

00:13:41:10 00:13:46:08

לכן ההורים סומכים על המורים
ולא כל כך עוקבים אחרי ילדיהם.

00:13:46:14 00:13:52:02

לא בודקים את המחברות שלנו.

00:13:52:13 00:13:58:04

היו משלמים לבית הספר?
-לא נראה לי, לא זוכרת.

00:13:58:09 00:14:03:11

אבל כשעברתי לבית ספר ב"אמבו-בר",
דרשו לשלם עבור תפיסת מקום בכיתה

00:14:03:13 00:14:11:00

ובנוסף שילמנו עבור תלבושת אחידה.
היה רק לשימוש עצמי, לכיסא ולבגדים.

00:14:11:05 00:14:13:10

לא שילמנו למורים.

00:14:13:13 00:14:18:16

התחלת בגיל 7, למשך שנה שלמה
לא למדת אלף בת?

00:14:18:18 00:14:21:06

כן, לא למדתי.
בשנה הבאה נשארתי בכיתה א'.

00:14:22:14 00:14:27:03

היו לך חברים מהכפר שלך שבאו ללמוד?

00:14:27:11 00:14:34:17

לא, לא היו כי מהאזור שלי
רק אני הלכתי לבית ספר אז.

00:14:34:25 00:14:36:09
איך אתן מעבירות את הזמן?

00:14:36:10 00:14:38:00
איפה?

00:14:38:03 00:14:42:10
מהרגע שאת מגיעה לבית הספר,
עד שחוזרת הביתה.

00:14:42:15 00:14:47:22
יש כאלו כמוני שלא נכנסות לכיתה.
מסתובבות בחוץ ביחד.

00:14:48:02 00:14:51:15
משחקות משחקים?
כן, משחקות. למשל מחבואים.

00:14:57:20 00:15:01:23
איזה משחק הכי אהבת לשחק?

00:15:02:03 00:15:14:02
משחק שאהבתי...מחבואים.
"גבטה", אני לא כל כך טובה בו.

00:15:14:03 00:15:19:09
אהבתי שחייה. אהבתי מחבואים ושחייה.

00:15:19:16 00:15:29:02
מילדותך, בניים משחקים רק עם בניים
ובנות רק עם בנות?

00:15:29:09 00:15:36:23
מחבואים משחקים ביחד.
שחייה עושים בנפרד.

00:15:37:02 00:15:39:25
באתיופיה קצת שונה, לא כמו פה.

00:15:40:24 00:15:46:15
הייתה לך חברה שמאוד אהבת?

00:15:46:24 00:15:54:16
כן, הייתה לי. חוץ ממנה לא היו
חברות שכל כך היו קרובות אלי.

00:15:54:23 00:16:01:16

קראו לה, ישרג או אטקילט אישטו.
כשאני הייתי לומדת,

00:16:01:19 00:16:08:23

היא כבר הייתה נשואה.
פעם אחת כשהיא באה למשפחה שלה בחורף

00:16:09:17 00:16:15:25

היא הייתה החברה הקרובה היחידה שלי,
אני מתקשה להתחבר לחברות אחרות,

00:16:16:03 00:16:20:04

לכן אמרתי אז כשהיא לבית הוריה,
למה שלא תתחילי ללמוד בבית ספר.

00:16:20:07 00:16:23:22

אז היא ענתה, את צודקת,
אני צריכה ללמוד.

00:16:24:00 00:16:26:23

אמרתי לה שתבקש אישור מאביה
ותוכל להתחיל ללמוד.

00:16:26:24 00:16:34:05

ואז עזבה את בעלה והתחילה ללמוד.
בעלה היה מאיים עליה,

00:16:34:25 00:16:44:07

אני והיא תמיד יוצאות מבית הספר
באמבו-בר ראשונות ורצות הביתה.

00:16:45:05 00:16:49:08

אף אחד לא מקדים אותנו, אני והיא
תמיד הולכות ראשונות.

00:16:49:11 00:16:55:15

אז יום אחד בעלה חיכה לנו בדרך
וחטף אותה. אני רצתי מהר הביתה

00:16:55:19 00:16:59:10

וסיפר את אשר קרה להוריה.
רצתי לבד מרחק שעה הליכה.

00:16:59:13 00:17:03:08

הוא חטף אותה?
כן, חטף אותה.

00:17:03:12 00:17:11:16

ההורים שלה חיפשו אותה
וביררו שהוא לקח אותה.

00:17:12:04 00:17:18:11
בסוף עשתה הסכם עם בעלה
שתמשיך את לימודיה והמשיכה ללמוד.

00:17:18:18 00:17:22:17
כך בעצם הכנסתי
את חברתי הטובה לבית ספר.

00:17:24:04 00:17:27:21
נפרדנו כשעליתי ארצה.

00:17:28:22 00:17:37:13
היא הייתה יותר מבוגרת ממך בגיל?
-היא הייתה גדולה ממני ב-7 חודשים.

00:17:38:04 00:17:45:19
כמעט באותו גיל. היא גם חברה טובה
שלי וגם בת דודה שלי.

00:17:46:01 00:17:51:17
אוכלות ביחד, שותות ביחד
וישנות ביחד. היינו ביחד בהכל.

00:17:51:23 00:17:53:17
עברנו הרבה ביחד.

00:17:55:15 00:18:03:04
אם רבת, למשל עם חברות,
היית מספרת להורים שלך?

00:18:04:03 00:18:08:21
בשום אופן לא מספרת להם.
גם סודות שחברה שלי מספרת לי נשאר

00:18:08:24 00:18:14:19
רק אצלי גם אם מסתכסכת איתה.
בחיים לא סיפרתי סודות של חברה שלי.

00:18:15:08 00:18:20:12
אני לא רבה איתה אבל אם היא בכל זאת
רבה איתי, היא שולחת את אמא שלה

00:18:21:05 00:18:25:02
לאמא שלי והן מפייסות בינינו.

00:18:26:06 00:18:33:08
את זוכרת שרבת עם ילדות אחרות, חוץ
מהחברה שלך, ילדים רבים בדרך כלל?

00:18:33:12 00:18:38:09
לא, לא זוכרת. אני לא רבה.
חוץ ממה שסיפרתי לך מקודם,

00:18:38:15 00:18:45:03
שנשכתי את שפתיה של חברה שלי
שהיא גם בת דוד שלי.

00:18:48:04 00:18:55:02
גם לא הייתי מעוניינת בהרבה חברות.
לא היו לי הרבה חברות,

00:18:55:04 00:19:00:19
הייתה לי רק אחת וגם ממנה
נפרדתי כשעליתי ארצה.

00:19:00:23 00:19:14:12
באופן כללי כשילדים רבים גם משלימים
ביניהם, לא מערבים את המשפחות שלהם.

00:19:14:14 00:19:22:09
נכון, כמו שאמרתי לך, עם חברה שלי
פשוט היא שולחת את אמא שלה

00:19:22:13 00:19:27:17
כדי שתעזור לה להתפייס איתי.
לא מערבות אנשים אחרים.

00:19:27:20 00:19:39:19
בין החברות ראית שעושות
חרם, איך אומרים באמהרית...

00:19:39:22 00:19:46:01
להשניא, להגיד לאחרים תשנאו אותו
כי אני שונא אותו

00:19:46:16 00:19:51:07
לא יצא לי לראות מקרה כזה.

00:19:51:13 00:19:55:08
היו לך בבית ספר חברות נוצריות?

00:19:55:15 00:20:01:22
כן, היו לי בכיתה.
החברה הטובה שלי לא הייתה בכיתה שלי

00:20:01:24 00:20:07:20
כי היא התחילה מאוחר יותר.
בכיתה היו לי חברות. הרבה חברות.

00:20:08:00 00:20:11:10
היו יודעים שאת יהודייה?
-כן, ידעו.

00:20:11:16 00:20:15:21
בית הספר ב"אמבו-בר" הינו בית ספר
יהודי לכן יודעים עלי.

00:20:15:23 00:20:18:03
אין מה להסתיר.

00:20:18:07 00:20:25:03
אז בעצם כחברים, אין הבדל
בין יהודים לנוצרים?

00:20:25:06 00:20:30:23
לא, אין הבדל. אוכלים ביחד
את האוכל שכל אחד מביא.

00:20:30:24 00:20:36:17
יכול להיות זה תירס קלוי, דבו
וכדומה. היינו אוכלות ביחד.

00:20:38:09 00:20:42:19
מזמינות אחת את השנייה גם, למשל,
בחג הטבילה הן מזמינות אותנו

00:20:42:21 00:20:44:15
ואנחנו מזמינות אותן בחג ה"סיגד".

00:20:44:17 00:20:46:24
בעצם הן באות אליכן ואתן אליהן.
-כן.

00:20:47:02 00:20:52:11
אנחנו הולכות בחג הטבילה
והן באות אלינו בחג הסיגד.

00:20:52:14 00:21:02:25
לפני שהתחתנת היה לך מישהו שאהבת
שהיית אומרת לעצמך אני אתחתן איתו?

00:21:04:11 00:21:15:10
לא, כי אני התחתנתי בגיל 12.5. אביו
של בעלי היה בא אלינו הרבה

00:21:15:13 00:21:23:04
כדי לבקש אותי מאבא שלי. בעלי לומד
איתי באותו בית ספר,

00:21:23:07 00:21:29:07
ואפילו היה אומר לי בצחוק "אישתי."
ואני הייתי זורקת עליו אבן

00:21:29:09 00:21:35:20
ועונה לו שהוא לא בעלי.
לכן לא היה לי זמן להתאהב.

00:21:36:02 00:21:43:12
גיל 12.5, זה גיל קטן מאוד.
מתחננים כי פשוט זו התרבות האתיופית.

00:21:43:21 00:21:49:23
אמרת שאבא של בעלך
היה בא הרבה לבית שלכם.

00:21:50:08 00:21:52:13
כן.
אבל בבית ספר אתם לומדים ביחד?

00:21:52:16 00:21:59:11
כן, נכון. הוא ידע שאבא שלו מבקש
מהמשפחה שלי לחתן אותי לבנו.

00:21:59:14 00:22:05:12
לכן היה מסתלבט עלי בבית ספר.
ואני הייתי זורקת עליו אבנים,

00:22:05:15 00:22:12:13
והייתי נותנת לו מכות.
בעצם אבא שלי נתן לו התחתן איתי,

00:22:12:17 00:22:20:17
כי הבחור הלך לסודן ונעלם אבל בכל
זאת אביו בא וביקש מאבי

00:22:20:18 00:22:27:10
לחתן אותי לבנו, אז אבי הבטיח לו כי
אם בנו יחזור בשלום מסודן,

00:22:27:12 00:22:33:24
שייתן לו אותי לאישה. לבסוף הבחור
חזר הביתה אחרי כמה חודשים.

00:22:34:03 00:22:44:17
ואביו שוב בא אלינו והמשיך לבקש
מאבי; אבי הבטיח ולכן חיתנו אותנו.

00:22:45:04 00:22:55:02
אבל היה הסכם כי גם אחרי

החתונה אמשיך ללמוד.

00:22:55:04 00:22:59:10
אבל אני נכנסתי להריון וילדתי.

00:22:59:15 00:23:03:20
את זוכרת את אבא שלו בא אליכם?
כן, זוכרת את זה.

00:23:04:01 00:23:06:14
את יודעת למה הוא בא?
אני יודעת.

00:23:06:21 00:23:12:03
באתיפיה כשבא מישהו לבקש מההורים
לחתן לו אותך לבנו, את צריכה להסתתר.

00:23:12:06 00:23:16:05
כשהוא בא אמי הייתה אומרת לי
להסתתר ואני הייתי מתנגדת.

00:23:16:06 00:23:20:23
מתנגדת כי כדי שיחשוב שאני ילדה
חצופה ויותר על התהליך.

00:23:21:16 00:23:36:17
אפילו פעם אחת זרקתי עליו אבן בסתר.
על אבא שלו. הוצאתי עכשיו סוד כמוס!

00:23:36:24 00:23:40:10
כל זה אני עושה כדי לשבש לו
את התוכנית.

00:23:40:13 00:23:49:24
גם אם הייתי אוהבת את הבחור, רצון
שלי היה ללמוד, הייתי גם ילדה קטנה,

00:23:50:05 00:23:54:12
לכן עשיתי את כל המכשול.

00:23:56:20 00:24:09:05
כשהבחור חזר מסודן והוחלט לחתן
אתכם, מה הרגשת?

00:24:09:09 00:24:21:15
איימתי שאתאבד, אמרתי שאני לא רוצה
להתחתן. שאתלה את עצמי.

00:24:22:02 00:24:31:10
אבל זה היה סתם כדי להפחיד אותם.

סבא שלי, ז"ל, אמר לי ,

00:24:31:12 00:24:36:09
בתי אני רוצה שתתחתני כשאני עוד חי,
אברך אותך בחתונה ,

00:24:36:13 00:24:42:17
יהיו לך חיי נישואין טובים. עניתי
לו: הלוואי ותמות עכשיו לפני החתונה.

00:24:42:19 00:24:47:14
כי לא היה לי רצון להתחתן אז.

00:24:49:14 00:25:00:08
המשפחה שלך ושל בעלך נחשבות
עשירות ביחס לסביבה?

00:25:01:20 00:25:07:11
נחשבו כחיים ברמת חיים טובה,
כמשפחות טובות.

00:25:07:20 00:25:12:00
באתיופיה מבררים על אופי המשפחה
לראות אם היא ממשפחה רצינית ,

00:25:12:04 00:25:19:02
שאפשר להקים בית איתה וכו'.
בנוסף גם צריך הון ,

00:25:19:15 00:25:25:23
לכן אם את באה ממשפחה בעלת הון
לא נותנים לך ללמוד בשקט.

00:25:26:04 00:25:30:12
כלומר, הם דיברו וסגרו את הכל
על החתונה שלכם?

00:25:30:14 00:25:33:19
מתי אמרו לך סופית
שאת עומדת להתחתן?

00:25:34:07 00:25:40:16
אחרי שאבא הבטיח לאביו של הבחור ,
ואביו חזר לאבי ואבי אמר שהוא כבר

00:25:40:19 00:25:44:13
הבטיח לו ונותן לו אותי,
נקבע תאריך סופי לחתונה.

00:25:44:15 00:25:50:22

אי אפשר לברוח מהחלטת המשפחה.
אחרי שאני כבר עומדת להתחתן,

00:25:50:24 00:25:58:19
אבא שלי קנה לי בגדים חדשים,
אני לא לבשתי "קמיס" כזה שלובשת כעת

00:26:00:00 00:26:18:06
אלא שמלה רגילה כי התנגדתי
ללבוש "קמיס". לכן קנה לי שמלה.

00:26:18:09 00:26:29:07
התחתנתי. באתיופיה מתחתנים בחודש
פברואר, כי זו תקופה שבה

00:26:29:10 00:26:40:11
יוצאים לחופשת סמסטר,
חופש למשך כשבועיים.

00:26:41:00 00:26:52:10
כשהלימודים התחילו חזרתי לבית הספר
לא עבר הרבה זמן מאז החתונה,

00:26:52:17 00:26:54:21
בירקו (החתן), נסע לסודן.

00:26:54:24 00:26:58:20
אחרי החתונה?
כן, אחרי החתונה.

00:26:58:25 00:27:07:03
את זוכרת איך היה בחתונה?
ההכנות והטקס וכדומה?

00:27:07:15 00:27:22:01
כן, אני זוכרת. בביתה של הכלה
רוקדים כל הלילה ביום שלישי,

00:27:23:05 00:27:29:11
זה חייב להיות ביום שלישי?
-אצל יהודים חייב להיות ביום שלישי.

00:27:29:22 00:27:37:00
ביום שלישי רוקדים כל הלילה,
ביום רביעי בבוקר היה לי מבחן

00:27:37:03 00:27:43:05
בבית ספר, לכן יצאתי באמצע
והלכתי לבית הספר להיבחן.

00:27:43:08 00:27:49:15
הלכתי למבחן עם חברה שלי אבל
כשחזרתי מהמבחן חשבתי להתחבא

00:27:49:19 00:27:57:13
לכן אני וחברה שלי לא באנו ישר לבית
מבית הספר, נשארנו להסתובב בחוץ.

00:27:57:15 00:28:00:23
כאשר לא חזרתי הביתה, באו לחפש
אותי ולקחת אותי לבית החתן.

00:28:01:02 00:28:09:01
לבסוף מצאו ולקחו אותי. מאוזווה
לגונדר, עשה מסיבה בביתה של אחותו.

00:28:09:08 00:28:25:08
החברות שלי נתנו לי עצה לא להתכסות
כפי שנהוג באתיופיה.

00:28:25:10 00:28:31:08
לקחו אותי לגונדר...
-לא התכסית?

00:28:31:13 00:28:35:08
לא.
-בגלל שגונדר זו עיר זה יותר קל

00:28:35:10 00:28:39:10
לוותר על הכיסוי?
-כן, לא מחמירים כמו בכפרים.

00:28:40:01 00:28:46:05
כך זה היה, היה מעניין,
יותר מעניין ממה שציפיתי.

00:28:47:18 00:28:53:03
אמרת מקודם שיהודים
מתחתנים ביום שלישי,

00:28:53:05 00:28:54:22
למה זה ככה, למה זה חייב להיות כך?

00:28:55:05 00:29:06:24
אני לא יודעת למה אבל בבית של הכלה
רוקדים כל הלילה ביום שלישי,

00:29:07:01 00:29:12:04
ואצל החתן מיום רביעי
עד יום ראשון הבא.

00:29:12:10 00:29:18:09
המסיבה אצל החתן מתארכת
עד יום ראשון הבא.

00:29:20:10 00:29:32:11
כשבעלך היה קורא לך "אשתי" בבית
ספר, האמנת לו, או היה מצחיק אותך?

00:29:32:14 00:29:37:09
מאמינה לו כי אני רואה את אבא שלו
בא לבית שלי כדי לבקש מאבא.

00:29:38:04 00:29:43:10
אבל אני פשוט רציתי ללמוד
ולא להתחתן.

00:29:44:00 00:29:48:05
גם את הבחור (בעלי) הייתי מחבבת
אותו, היה בחור יפה ומקסים.

00:29:48:24 00:29:52:21
הייתם משחקים ביחד משחקים?
-לא, לא היינו משחקים.

00:29:53:12 00:29:57:09
כי גם כששינינו גרנו באזווה, עדיין
אזווה הינו אזור מאוד גדול

00:29:57:18 00:30:02:01
לכן לא היינו גרים באותה סביבה.
אבל היינו נפגשים בדרך לבית הספר.

00:30:03:04 00:30:09:13
התחתנת בגיל 12, כמה זמן
לאחר מכן הוא נסע לסודן?

00:30:10:23 00:30:20:14
התחתנתי בגיל 12.5 בחודש פברואר,
הוא נסע לסודן בחודש יולי.

00:30:21:01 00:30:25:16
ארבעה חמישה חודשים לאחר החתונה.

00:30:25:21 00:30:29:22
למה הוא נסע לסודן?

00:30:30:20 00:30:43:00
כדי לעלות לארץ, כמו שהוא
סיפר לך, הוא היה חבר ב"אהפ"ה",

00:30:43:05 00:30:46:01
את המשכת את הלימודים...
-כן.

00:30:46:03 00:30:49:16
האם במהלך הזמן הזה גרת
עם ההורים שלך או שלו?

00:30:49:18 00:30:51:02
גרתי עם ההורים שלי.

00:30:51:07 00:31:04:24
התחתנו רק כדי להגיד שאני שלו
והוא שלי, חוץ מזה לא ישנים ביחד.

00:31:06:11 00:31:12:12
מתי נולדה הבת הבכורה שלך?

00:31:13:10 00:31:16:06
כשהייתי בת 19, כאן בישראל.

00:31:16:19 00:31:23:19
איפה גרת אז?
-גרתי בחדרה. נולדה בארץ.

00:31:24:03 00:31:27:08
כל הילדים שלך נולדו כאן?
-כן, כולם.

00:31:27:16 00:31:31:10
הייתי בהריון כשעליתי ארצה,
הייתי בחודש השלישי.

00:31:31:17 00:31:40:10
לא רציתי להיכנס להריון, ייתכן
ובהמשך הייתי רוצה,

00:31:40:16 00:31:43:06
כי היה בי רצון עז להמשיך בלימודים.
אבל בגלל שהייתי נשואה

00:31:43:08 00:31:56:09
וכבר נכנסתי להריון, הבאתי את הילדה,
אחר כך רציתי לדאוג לציון של הילדים

00:31:57:18 00:32:03:19
מה היית רוצה שהילדים שלך יהיו?

00:32:03:21 00:32:08:09

גם היום אני רוצה שהילדים שלי יהיו
דוקטורים, פרופסורים .

00:32:08:13 00:32:13:21
לכל אדם יש חלום ואני שואלת
אותם מה החלומות שלהם.

00:32:14:06 00:32:20:03
הילדים בארץ לפעמים אומרים
שאין להם חלומות.

00:32:20:06 00:32:25:04
אני אומרת שאין אדם ללא חלומות .
לכן אתם צריכים לחלום,

00:32:25:18 00:32:32:07
לדאוג שיהיה לכם חלום.
להתחתן אפשר גם מאוחר, אפשר לחכות.

00:32:32:10 00:32:36:01
הלימודים יכולים להתפספס .

00:32:38:10 00:32:51:04
מי מחנך את הילדים בבית שלכם ,
האם זה אבא או אמא שלך?

00:32:51:07 00:33:01:03
בדרך כלל זו אמא שלי.
אבא שלי כמעט תמיד מחוץ לבית.

00:33:01:06 00:33:04:24
לכן אמא זו שמלמדת אותנו ומחנכת
אותנו, כי אנחנו גם בבית קרוב אליה

00:33:05:02 00:33:07:16
מה היא מלמדת אותך?

00:33:10:04 00:33:19:10
שבחורה לא יוצאת מהבית, שבאתיופיה
בחורות לא הולכות רחוק לבד,

00:33:19:14 00:33:29:17
כשמי שמבוגר מדבר צריך להרכין את
הראש, בארץ זה לא ילך,

00:33:29:24 00:33:34:17
אבל באתיופיה, צריך להרכין
טיפה את הראש,

00:33:34:22 00:33:42:03

כשמבוגר מדבר, לא להפריע לו ,
להקשיב לאחרים, לא למהר להגיב ,

00:33:43:23 00:33:56:02
לפנות מושב/כיסא למבוגר, לכבד,
כשעוברים מבוגרים לידיך, לקוד טיפה.

00:33:58:18 00:34:01:11
יש גם עונש?
-כן.

00:34:01:13 00:34:03:23
איך מענישים?

00:34:04:11 00:34:08:20
למשל אם אני לא מכינה אינג'רה
טובה או מתקלקלת לי ,

00:34:08:22 00:34:19:05
מאכילים אותי את האינג'רה המקולקלת.
אם אני הולכת לבאר להביא מים

00:34:19:08 00:34:24:18
ובדרך נשבר לי הכלי ,
אז אני מקבלת מכות רצח.

00:34:24:23 00:34:28:18
מי עושה את כל זה?
-אמא.

00:34:28:23 00:34:37:07
מה עם אבא? אמרת שהוא תמיד בחוץ.
האם אתם מפחדים ממנו יותר?

00:34:37:11 00:34:40:18
כן, אבא תמיד מחוץ לבית.
אנחנו מפחדים ממנו .

00:34:41:00 00:34:49:13
אם לא יוצאים בזמן לעבודות בשדה ,
אם לא שומרים טוב על פרות ועצים

00:34:49:17 00:34:55:19
או שועל אוכל אחד מהעצים ,
אז גם אבא נותן מכות.

00:34:55:24 00:35:04:01
זו הדרך של אבא לחנך.
-מאיזה גיל מתחילות עבודות כאלו?

00:35:04:07 00:35:11:20

מגיל 6. בגיל 5 שומרים
על עגלים מסביב לבית

00:35:12:01 00:35:17:11

ובגיל 6 כבר יוצא לרעות בשדה. כך עם
הזמן מגיע גם לעבודות שדה, חקלאות,

00:35:17:14 00:35:29:12

בת אולי תלך לעבוד בשדה מסביב לבית
אבל בגיל 6 לא יכולה לצאת לרעות צאן

00:35:30:20 00:35:54:18

בן 6 יכול לשמור גם על יבולים, כדי
שעזים או פרות לא יכנסו ויאכלו אותו

00:35:54:21 00:36:08:01

יש הרבה עבודה לילד בן 5 ו-6.
-את זוכרת על עונש שקיבלת?

00:36:08:11 00:36:19:10

כן, פעם גנבתי דבש וקיבלתי מכות.

00:36:20:03 00:36:26:23

להורים שלי היתה תורנות להכנת מסיבה,
כל שבוע בימי שבת, כל פעם מישהו אחר

00:36:27:04 00:36:37:07

משתתפים בזה כחמישה עשר משפחות
אז כשההורים שלי הלכו למסיבה,

00:36:37:08 00:36:45:10

אני יודעת איפה אמא שמה את הדבש,
אז אני, בת דוד שלי והעוזרת סבא שלי

00:36:45:14 00:36:52:17

רצינו לאכול דבש. בת דוד שלי היא
קצת יותר מבוגרת מאתנו.

00:36:52:20 00:37:03:09

אז בת דוד שלי אמרה לי ולעוזרת של
סבא, אנחנו נאכל דבש אצלי בבית,

00:37:03:12 00:37:06:12

כשלכוורת שלנו יגיעו
להקה של דבורים ויעשו דבש,

00:37:06:16 00:37:12:24

עד אז בואו נאכל את הדבש שלכם.
הסכמנו והוצאנו את הדבש שלנו ואכלנו

00:37:13:04 00:37:16:14
בסוף סגרנו את הכלי כמו שהיה
והחזרנו למקום.

00:37:16:17 00:37:19:01
אכלתן קצת או סיימתם כל מה שהיה?

00:37:19:04 00:37:24:21
אוכלים ממנו כל ימי שבת ,
לא רואים אותו כי שמים אותו בתוך כד.

00:37:25:00 00:37:32:15
אז פעם אחת אחי ראה אותנו אוכלות
דבש בחצר האחורי של הבית.

00:37:32:22 00:37:40:18
שאל אותנו מה אנחנו עושות שם
וענינו, כלום. החזרנו כבר את הכלי.

00:37:40:24 00:37:46:21
הוא איים שיספר לאמא
וסיפר לה כשהגיע הביתה .

00:37:47:20 00:38:00:18
אמר לה, טטה, אכלו את הדבש.
אני כולי רועד מפחד.

00:38:01:11 00:38:08:15
אמא לא כל כך הבינה מה הוא אומר, אז
חזר ואמר, איטמרו והן אכלו את הדבש

00:38:08:17 00:38:14:02
הוא קורא לי, איטמרו.
היא לא האמינה, אבל כשבדקה ,

00:38:14:05 00:38:23:01
ראתה את הכלי ריק, כי אכלנו אותו
לאורך ימי שבת רבים.

00:38:23:06 00:38:28:07
אמא נתנה לי מכות
ואמרה לרדת על הברכיים

00:38:28:14 00:38:34:21
אבא הגיע מהמסיבה. אבא לא נותן לי
מכות, הוא מאוד אוהב אותי.

00:38:34:25 00:38:38:10
הוא שאל אותי, מה עשית ,

יאללה קומי על הרגליים .

00:38:38:15 00:38:42:02
אבל אני יודעת חומרת מעשיי לכן
לא עמדתי על רגליי, נשארתי שם.

00:38:42:06 00:38:45:04
למה הוא אומר לך לקום?
-כי אני על ברכיי.

00:38:46:17 00:38:54:20
כשאבא שאל למה אני ברכיי,
אמא ענתה לו: כי אכלו את הדבש.

00:38:54:23 00:38:59:03
שאל אותה, מי אמר שאכלו את הדבש?
ענתה לו, איינאו סיפר לי .

00:38:59:07 00:39:04:06
קוראים לאחי איינאו. אז אבא תפס
אותי ואת אחי, מי שאכלה ומי שהלשין,

00:39:04:16 00:39:13:21
ונתן לנו מכות רצח. הלך לביתו
של סבא, הביא את העוזרת

00:39:14:02 00:39:19:23
וגם הביא את בת דוד שלי
ונתן להם מכות רצח.

00:39:21:08 00:39:26:11
כך קיבלתי מכות מאבא .
אבא בדרך כלל לא היה מכה אותי.

00:39:27:19 00:39:35:14
כשהייתי תלמידה, אבא היה
נותן לי כל דבר שמבקשת.

00:39:36:06 00:39:40:10
אף פעם לא אומר,
"אין לי, לא יכול היום."

00:39:40:20 00:39:44:19
אבל אני מאוד לא מרגישה
בנוח לפנות אליו.

00:39:47:15 00:39:55:20
גם בנושא לבוש... באתיופיה, גם כשלא
חסר דבר בבית, לא דואגים על תלבושת

00:39:55:24 00:40:03:04
קונים חדש רק כשמה שיש נקרע.
אבל אצלי, מאז שעליתי על דעתי ,

00:40:03:11 00:40:08:20
תמיד היו לי בגדים ונעליים בשפע.
אבא תמיד דאג לי .

00:40:10:01 00:40:15:10
לכן אני אוהבת אותו
וגם הוא אוהב אותי.

00:40:15:13 00:40:24:16
פשוט לא אומרים, כמו בארץ ,
אוהב אותך, אוהבת אותך.

00:40:24:23 00:40:35:11
מה לגבי האמא? איך את רואה
את האהבה ההדדית שלכן?

00:40:36:18 00:40:41:02
את אוהבת את אמא ,
את אוהבת את שניהם.

00:40:41:13 00:40:45:14
אבל לפעמים יוצא שאת
אוהבת אחד מהם יותר

00:40:45:24 00:40:50:21
אני אוהבת מאוד גם את אמא שלי.
אמא שלי היא אישה מאוד טובה ,

00:40:51:10 00:40:58:25
אדיבה, מארחת אורחים .
אישה מאוד נחמדה.

00:41:01:11 00:41:06:11
איך האוכל אצלכם; אוכלים ביחד?

00:41:06:17 00:41:17:05
באתיופיה, גם אם יש
שמונה או תשעה אחים ,

00:41:17:08 00:41:24:23
כולם אוכלים על אותו מגש ביחד.
לא אוכלים בנפרד.

00:41:25:02 00:41:36:04
בגלל זה גם יש הרבה אהבה
ואהדה בין אחים.

00:41:36:07 00:41:41:05
באזור שלנו, היו כאלה שזה
רגיל אצלם לאכול בנפרד.

00:41:42:08 00:41:55:24
אבל אצלנו חייבים לאכול ביחד.
עד שעליתי ארצה, אכלנו ביחד.

00:41:57:09 00:42:13:22
בשבתות ובחגים כשהמשפחות יושבות
ביחד, על מה הם מדברים בדרך כלל?

00:42:15:03 00:42:24:10
מדברים הרבה על ירושלים, ארץ חלב
ודבש, כאילו שאפשר לשתות חלב,

00:42:24:23 00:42:33:07
בלי שיהיו פרות,
דבש בלי דבורים וכוורות,

00:42:33:18 00:42:52:19
שאוכלים בה בשר בלי לגדל בקר.
ארץ יפה ושיש בה הכל.

00:42:52:24 00:42:57:18
למעשה גם היום זה ככה
בירושלים, השבח לאל.

00:42:57:21 00:43:06:20
זה מה שהיו מדברים על ישראל אז.
היו מדברים אתנו גם על החגים,

00:43:07:01 00:43:14:01
כמו חג הסיגד ויום כיפור, על השבת,
יהודים לא היו הולכים לשוק

00:43:14:06 00:43:24:00
בימי שבת, לא היו הולכים
בכלל בימי שבת.

00:43:24:05 00:43:41:13
בחג הסיגד, אפילו אנחנו הילדים,
היינו מתפללים להגיע לירושלים בשלום

00:43:41:16 00:43:48:19
מישהו מספר סיפורים עם מוסר השכל?
כן, אמא הייתה מספרת סיפורים כאלה.

00:43:48:23 00:43:55:01

בערב היינו מעבירים את הזמן עם
הסיפורים שלה. גם עם חידות.

00:43:55:05 00:44:01:01
הייתה יודעת הרבה?
-כן, יודעת .

00:44:01:03 00:44:04:24
עם היינו מעבירים את הזמן.

00:44:05:25 00:44:14:17
יש סיפור עם מוסר השכל ששמעת
בילדותך שאת זוכרת אותו? או חידה?

00:44:25:18 00:44:32:23
שכחתי.
-אחכה לך עד שתיזכרי.

00:44:38:12 00:44:45:23
הייתה מספרת לנו הרבה
אבל שכחתי את הכל.

00:44:49:13 00:44:52:22
למשל חידה, הייתה שואלת אותנו,

00:44:53:01 00:45:01:11
מיהי שמסתובבת כל היום ובסוף סוגרת
את הבית בדלת מקש והולכת לישון?

00:45:01:15 00:45:05:17
מה התשובה?
-התשובה היא, עין.

00:45:07:12 00:45:10:22
את מסתובבת עם עין פקוחה כל היום

00:45:11:01 00:45:13:17
ובסוף עוצמת את העין
(ריסים=דלת מקש) והולכת לישון.

00:45:13:20 00:45:16:14
וסיפור עם מוסר השכל שאת זוכרת?
יש?

00:45:17:24 00:45:19:25
לא, לא זוכרת. שכחתי.

00:45:26:05 00:45:34:04
אמא הייתה מספרת לנו סיפור על פרה,
שכשהיא מתה, היא אומרת

00:45:35:00 00:45:40:23
"לאמה בורה בורה ליג'וצ'ן אדרה",
כלומר, היא מבקשת מפרה אחרת

00:45:41:02 00:45:48:05
שתשמור על ילדיה. שבעצם אמא תמיד
דואגת על הילדים שלה ,

00:45:48:11 00:45:56:16
גם כשעומדת למות עדיין דואגת להם ,
ומחפשת דרך לדאוג לילדיה אחרי מותה.

00:45:56:20 00:46:03:12
מתי חשבת בפעם ראשונה לנסוע לסודן?

00:46:03:24 00:46:10:11
נראה לי ב-79.
בת כמה היית אז?

00:46:12:24 00:46:25:08
הייתי בת 16 ומה שהוא כזה.
-מי עודד אותך לצאת לשם?

00:46:26:04 00:46:35:16
לקראת כניסת החורף באתיופיה ,
הייתי מרגישה צורך ללכת לירושלים.

00:46:35:24 00:46:46:09
אז כל פעם תלמידים נעדרים מהכיתה
וכששואלת, עונים לי, הוא הלך לסודן.

00:46:46:13 00:46:53:17
לכן גם בי מתעורר הרצון ללכת לשם.
לא מצליחה להתמקד בלימודים.

00:46:53:23 00:47:04:10
לאחר מכן אחרי החברים שלי הלכנו כבר
גם בעלי נמצא שם, לא חזר מאז הלך אז

00:47:04:13 00:47:09:02
אמרתי לאבא שאני רוצה ללכת לסודן
כי אין מה לעשות פה, נשארתי לבד.

00:47:09:06 00:47:13:00
שאני לא רוצה להיות כלי משחק
של נוצרים, אני צעירה ולבד.

00:47:13:09 00:47:22:18
כך תירצתי את אבא שלי. אבא סידר לי

מלווים, שילם כסף ושלח אותי לסודן.

00:47:22:23 00:47:28:24

השתכנע מיד ואישר לך?
-כל החברות שלי כבר הלכו ,

00:47:29:10 00:47:36:01

אני לבד כאן לכן אישר לי. דיבר עם
אנשים שיוצאים לסודן ,

00:47:36:05 00:47:39:01

צירף אותי איתם וכך הלכתי לסודן.
-מה אמא אמרה על כך?

00:47:39:04 00:47:44:11

אמא שלי בכתה. היא ילדה חמישה ימים
לפני היציאה שלי לסודן.

00:47:46:01 00:47:54:14

היא בכתה מאוד אבל לא הצליחה
לגרום לי להישאר.

00:47:54:22 00:47:59:23

כשיצאנו לדרך הרגשנו שאנחנו
מגיעים לירושלים תוך יום אחד.

00:48:00:18 00:48:09:12

לא הכנו מספיק אוכל לדרך, היה לי
"דבו" שהכנתי מחיטה שאני טחנתי.

00:48:09:22 00:48:14:09

זה נגמר לפני שחלפו יומיים
מאז שיצאנו.

00:48:14:16 00:48:17:23

עם מי יצאת לדרך?

00:48:18:05 00:48:24:21

-יצאתי עם אנשים מהאזור אבל דוד שלי
היה צריך לחכות לי ב"מרווה".

00:48:25:08 00:48:30:25

אבא שלי דיבר עם אלה שיוצאים מהאזור
שלנו לעזור לי עד שאגיע לדוד שלי.

00:48:31:02 00:48:36:17

היה זה רחוק, כמה זמן לוקח?
-עד לסודן?

00:48:36:22 00:48:39:12

לא, עד "מרווה", איפה שדוד
שלך מחכה לך?

00:48:39:21 00:48:44:14
הליכה של יותר מיום אחד, רחוק מאוד.
יצאתי לדרך כשלושה ימים

00:48:44:16 00:48:52:10
אחרי שדוד שלי יצא לדרך.
לא היה לנו אוכל לדרך,

00:48:53:14 00:49:02:10
גם אם יש כסף אי אפשר לקנו אוכל
בדרך. ביקשנו אוכל בדרך כל פעם.

00:49:02:17 00:49:08:07
אחרי שהגעת לדוד שלך, המשכתם בדרך
מיד או התעכבתם שם?

00:49:08:15 00:49:19:13
כדי להגיע אליו, הולכים לילות
ומסתתרים ביום.

00:49:19:21 00:49:27:03
הגענו אליו אחרי יומיים.
אחרי זה כולנו המשכנו בדרך.

00:49:27:05 00:49:31:09
כמה אתם?
כ-30 צעירים. המשכנו ביחד.

00:49:31:21 00:49:41:19
כשהגענו לאזור ארמז'יהו,
האזור שאפשר כבר ללכת גם ביום,

00:49:41:22 00:49:48:15
זה היה אזור גבול סודן, אז פרצה
מלחמה באזור, בין סודנים לאתיופיים.

00:49:49:10 00:49:52:18
לכן לא יכולנו להיכנס לסודן.

00:49:52:21 00:49:58:16
איך ידעתם שהתחילה מלחמה באזור?
כי אתם בדרך, מי מעדכן אתכם?

00:49:59:06 00:50:04:24
כי פגשנו בדרך לוחמים, מתנגדי שלטון
אתיופיים, ואמרו לנו

00:50:05:11 00:50:08:16
שלא כדאי לנו להמשיך בדרך ,
שמסוכנת לחיינו.

00:50:08:18 00:50:15:20
לכן חזרנו אחורה מהיכן שבאנו.
-כלומר, להיכן שדוד שלך היה?

00:50:15:23 00:50:21:17
לדוד שלי כבר הגעתי. והמשכנו ללכת
לסודן יחד איתנו וכל החברה

00:50:21:20 00:50:26:15
והגענו לאזור הגבול עם סודן, מסתבר
כי יש מלחמה בין צבא אתיופיה

00:50:26:18 00:50:33:13
למתנגדי השלטון. חיילי מתנגדי
השלטון הזהירו אותנו

00:50:33:16 00:50:38:24
שלא כדאי לנו להמשיך .
אנחנו שומעים יריות.

00:50:39:03 00:50:41:24
לכן כשאמרו לנו לא להמשיך בדרך ,
חזרנו אחורה.

00:50:42:03 00:50:45:06
לאן חזרתם?
-חזרה הביתה.

00:50:45:08 00:50:48:02
חזרת להורים שלך?
כן, חזרתי להורים.

00:50:49:04 00:50:52:02
חודש אחרי שיצאנו לדרך חזרנו הביתה.

00:50:52:12 00:50:58:24
אתם רואים הרבה חיילים
שם באזור הגבול?

00:50:59:03 00:51:12:08
אנחנו רואים חיילי מתנגדי השלטון ,
אם היינו פוגשים בחיילים של צבא

00:51:12:11 00:51:18:15
אתיופיה אז כבר היו עוצרים אותנו.
הם לא ראו אותנו, מהם אנחנו מסתתרים

00:51:18:17 00:51:21:23
זו גם הסיבה למה אנחנו
הולכים בלילות.

00:51:22:01 00:51:33:01
לא הולכים ביום כדי לא להיתפס.
ואז חזרנו, בחזרה היה רעב נוראי.

00:51:33:05 00:51:39:13
אין לנו אוכל. רק רצינו להגיע
לסודן, לא יודעת מה יכולנו לאכול שם.

00:51:39:25 00:51:48:16
זה היה נדמה לנו שנגיע תוך יום
לארץ. בחזרה הביתה,

00:51:48:18 00:51:54:21
הבנים היו הולכים לבתים של אנשים
אחרים, מבקשים אוכל והיו מביאים לנו.

00:51:54:25 00:52:00:03
אוכלים מה שמביאים,
זה שומר אותנו בחיים.

00:52:00:06 00:52:10:08
בחזרה הביתה לא היה לנו מורה דרך
כי הלכנו בקבוצות של שלושה

00:52:10:11 00:52:17:02
כדי שלא ניתפס על ידי אנשי השלטונות
אני, בן דודי ועוד אחד היינו בקבוצה

00:52:17:04 00:52:20:25
הולכים תוך כדי שאנחנו
שואלים עוברי אורח.

00:52:21:02 00:52:24:07
כך לבסוף הגענו הביתה.

00:52:24:09 00:52:29:08
מה אמרו במשפחה, ההורים?
-לא אמרו כלום, שמחו.

00:52:29:14 00:52:33:22
אמא שלי שמחה מאוד.

00:52:34:00 00:52:40:21
אחרי כמה זמן חזרת הביתה?
-חודש ומשהו.

00:52:41:04 00:52:48:10
כל הזמן הזה הייתם בדרך?
כן, היינו בדרך. חזרנו מתיים מרעב.

00:52:48:19 00:52:57:08
חזרנו אחרי חודש ומשהו,
הגיע ספטמבר, התחלתי בית ספר.

00:52:57:11 00:53:00:12
שנה לאחר מכן,
שוב יצאתי לדרך, לסודן.

00:53:01:18 00:53:10:12
הפעם זו לא אני מי שיזם את הדרך אלא
בן דודה שלי, הוא אמר שאני לבד פה,

00:53:10:16 00:53:15:21
בגדול הוא צודק כי הייתי לבד באמת.
כמו כן כל הצעירים הולכים עכשיו

00:53:16:01 00:53:20:17
כי עומד להתחיל חורף, יוצאים לדרך
לקראת כניסת החורף, כי פחות חם.

00:53:20:20 00:53:26:18
לכן הוא שאל את אבא שלי, שאצטרף
אליו לדרך, אבא השתכנע.

00:53:26:23 00:53:31:19
מכר פרה, שילם עבור מלווים
ומורה דרך ושלח אותי.

00:53:31:25 00:53:40:00
בעלי היה בכלא, כל החברות שלי כבר
הלכו לסודן, אני הייתי לבד בכפר.

00:53:40:04 00:53:46:09
אחרי הרבה זמן של מסע, הגענו לסודן.

00:53:46:16 00:53:54:11
הצלחתם לעבור את הגבול בקלות?

00:53:54:15 00:54:07:21
לא היה קל. עד אזור "ארמצי'הו",
הלכנו בלילות. יש הרבה בעיות בדרך.

00:54:08:01 00:54:14:10
נופלים לתוך תהום.
היו כאלה שנפלו.

00:54:14:12 00:54:20:20
אחרי שהגענו ל"ארמצי'הו",
הלכנו ביום.

00:54:21:14 00:54:29:04
הולכים כל היום, כשמגיעים
למקור מים, אנחנו נחים.

00:54:29:09 00:54:33:12
מכינים אוכל, מכינים "דבו".
יש מים, עצים לבעירה.

00:54:33:19 00:54:40:06
יש לנו פלטת בישול להכנת "דבו".
אוכלים וישנים שם.

00:54:40:13 00:54:52:13
למחרת ממשיכים בדרך. המלווים, לא
יודעת אם זו מזימה מכוונת שלהם

00:54:52:16 00:55:06:05
אבל אמרו לנו שהם קופצים
לביתם והלכו, ואז באו אלינו שודדים

00:55:06:09 00:55:09:15
אלה היו אנשים אחרים או משלהם?

00:55:09:17 00:55:12:12
לא יודעת, יכול להיות שהם
שלחו אותם.

00:55:12:13 00:55:18:21
הם המלווים שלנו אבל
אמרו לנו לחכות להם פה והלכו.

00:55:19:01 00:55:32:21
תוך כדי שחיכינו להם, באו השודדים.
לקחו את כל הבגדים, האוכל, וכל דבר.

00:55:33:14 00:55:39:01
הם באו אלינו תוך כדי
שהם יורים, אני התחלתי לצרוח מבכי.

00:55:39:04 00:55:46:19
כשהסתכלתי אחורה, ראיתי אותם באים
עם הנשקים שלהם, אני המשכתי לצרוח,

00:55:46:25 00:55:54:16
ואז בא אליי, הצמיד לרקה שלי וירה

כדור. חשבתי כבר שאני מתה.

00:55:54:19 00:56:06:16
הורה לי לשתוק ועבר לאחריים. לקח להם
את הכסף, הציוד העמוס על חמורים ,

00:56:06:19 00:56:11:09
ואת הבגדים.
הגענו לסודן כמעט בלי בגדים.

00:56:12:06 00:56:22:11
הייתי בסודן עם בגד אחד,
במשך תשעה חודשים.

00:56:22:23 00:56:32:23
תשעה חודשים לאחר מכן שוב
יצאנו לדרך לכיוון אתיופיה.

00:56:33:12 00:56:42:21
גם בדרך חזרה לאתיופיה, שודדים שדדו
אותנו את כל מה שהיה לנו.

00:56:43:10 00:56:45:18
איך החיים בסודן?

00:56:47:08 00:56:52:15
בסודן ממש טוב, היו מחלות
אבל סודן מאוד יפה.

00:56:52:25 00:56:57:11
מאוד נוח שם.
-איך אתם מסתדרים עם האוכל?

00:56:57:18 00:57:04:11
"גנפו", "דבו", ואחר כך התחלנו
לבשל גם אינג'רה.

00:57:04:20 00:57:13:01
אבל אין שם שעועית ואפונה
כדי להכין רוטב אתיופי.

00:57:13:05 00:57:23:09
אני חושבת החיים בסודן טובים
ונוחים, אנחנו לא סבלנו שם.

00:57:23:12 00:57:27:10
זו הייתה עיר איפה שהייתם?
היית יוצאת חופשי להסתובב?

00:57:27:12 00:57:33:08

זו לא הייתה עיר בדיוק, היה זה
מן כפר. כפר שנקרא ספוחה.

00:57:33:10 00:57:36:22
למרות שהיו שם תחנות קמח,
מתקנים לתחינת גרעינים.

00:57:36:24 00:57:39:13
עדיין זה היה כפר.

00:57:40:00 00:57:45:21
היו שם עוד הרבה כמוך,
שמחים לעליה?

00:57:45:24 00:57:58:11
כן, היו הרבה. היינו הולכים בלילות.
הרבה אנשים הורחקו משם.

00:57:59:15 00:58:06:05
מדינת ישראל הייתה נותנת
נשק לשלטונות באתיופיה,

00:58:06:07 00:58:17:16
אז מתנגדי השלטון (השלטון הנוכחי)
הביאו משאיות לאיפה שהיינו בסודן,

00:58:17:21 00:58:29:20
מילאו באנשים את המשאיות
הם העלו אותנו למשאיות בתואנה,

00:58:30:00 00:58:35:24
שהם לוקחים אותנו לעיר בסודן,
אבל הם עבדו עלינו,

00:58:36:19 00:58:43:11
לקחו אותנו לגבול עם אתיופיה,
זרקו אותנו שם ואמרו לנו,

00:58:43:24 00:58:53:03
זהו הגעתם עכשיו למדינה שלכם,
מי שיחזור לכיוון סודן, יקבל כדור.

00:58:53:06 00:58:56:19
זרקו אתכם על הגבול?
כן, על הגבול.

00:58:56:22 00:59:00:25
אחרי זה כבר לא הייתה לנו ברירה,
חזרנו לאתיופיה.

00:59:01:03 00:59:13:05
בדרך הביתה, גם נשדדו שוב. כשישבנו ליד מקור מים, באו לשדוד אותנו.

00:59:14:15 00:59:17:13
בחזרה הביתה, שדדו אותנו פעמיים.

00:59:17:21 00:59:19:15
מה יש לכם שהם יכולים לשדוד?

00:59:21:04 00:59:29:05
סירי בישול ובגדים וזהו, אין לנו עוד. ושעונים שקנינו בסודן.

00:59:29:09 00:59:35:20
לקחו מה שנשאר לנו.
וגם היו לוקחים בנות צעירות.

00:59:35:24 00:59:46:24
אשתו של דוד שלי, שמה על גבי את התינוקת שלה כדי שלא ייקחו אותי.

00:59:47:03 00:59:58:16
כך שדדו אותנו. אנחנו המשכנו בדרך.
כשכמעט הגענו הביתה, נהיה חושך

00:59:58:19 01:00:02:01
והיינו צריכים לישון, אז גם באו בלילה שודדים .

01:00:02:05 01:00:06:12
אני זוכרת שהיה מישהו שלקחו לו את הבגדים ונשאר ערום.

01:00:07:03 01:00:15:23
כלומר, שדדו אותנו שוב.
לבסוף הגענו הביתה.

01:00:18:03 01:00:24:11
ההורים שלך יודעים על מה שעברת?
סיפרת להם?

01:00:24:14 01:00:35:08
לפעמים הייתי מספרת להם כדרך אגב.
לרוב לא מספרת את הסיפור הזה.

01:00:35:11 01:00:38:22
למה? כי ידעתי שזה יקרה
עוד לפני יצאתי לדרך.

01:00:38:25 01:00:43:00
ידעתי שזה לא יעבור חלק ,
שאסבול בדרך. זה צפוי שיקרה.

01:00:43:03 01:00:45:01
לכן לא מספרת על זה.

01:00:46:04 01:00:51:09
ואחרי זה מתי שוב יצאתם לדרך?

01:00:51:20 01:00:59:24
תשעה חודשים אחרי שחזרתי ארצה ,
עברנו לעיר שנקראת טיקל-דינגאי.

01:01:00:19 01:01:08:16
כשבועיים אחרי שעברנו לשם, הגיע לשם
הסגן של מנגיסטו היילה-מריאם,

01:01:08:23 01:01:15:16
ואמר לנו, עברתם הרבה תלאות בדרך
עד כה, מעכשיו תוכלו להגיע לישראל

01:01:15:19 01:01:21:19
דרך אוטובוסים ומטוסים.
כך חיזק ועודד אותנו.

01:01:21:24 01:01:32:09
אחרי שבועיים חזרתי לאוזווה ,
אבל לא יכולתי להיות שם.

01:01:32:25 01:01:47:23
כי כבר התלמידים יותר התקדמו ,
וזה לא נתן לי להישאר שם.

01:01:48:19 01:01:52:25
אמרתי לאבא שלי שאני לא יכולה
להישאר בכפר יותר

01:01:53:02 01:01:56:21
ושאני רוצה לנסוע לאדיס אבבה.
לכן נסעתי לאדיס אבבה.

01:01:57:00 01:01:59:11
גרם לך להתחרט שהחברים שלך עברו
אותך בכיתה ולמדו טוב יותר ממך?

01:01:59:13 01:02:05:24
מאוד, מאוד.
לא רציתי אפילו לראות אותם.

01:02:06:08 01:02:10:06
דודה שלי הייתה גרה בעיר נזרת
(קרוב לאדיס אבבה,)

01:02:10:14 01:02:15:10
ואבא שלח אותי אליה.
הגעתי לשם בטיסה.

01:02:15:15 01:02:22:04
אבל אני הייתי שלושה חודשים
אצל סבא וסבתא שלי באדיס אבבה,

01:02:22:21 01:02:31:01
אחרי זה סבא וסבתא שלי עלו לארץ
התמונה הזו למשל תמונה

01:02:31:04 01:02:38:02
שסבא שלי דאג שאצטלם.
הבגד עצמו הינו בגד מסודן.

01:02:38:06 01:02:47:23
עדיין לא החלפתי בבגדים חדשים.
הם הלכו להצטלם תמונות פספורט,

01:02:48:01 01:02:51:14
לדרכון כדי לעלות לארץ ואז אני
גם הצטלמתי את התמונה הזו.

01:02:51:20 01:02:57:05
כלומר, אחרי שחזרתי מסודן.
אחרי זה הם טסו לארץ.

01:02:57:14 01:02:59:25
אני נסעתי ל"נזרת", לדודה שלי.

01:03:00:11 01:03:02:23
למה לא טסת איתם לארץ?

01:03:03:18 01:03:17:22
הייתי איתם רק כדי לא להישאר באזווה
לא היה לי פספורט ,

01:03:18:01 01:03:23:09
ולא קיבלתי אישור עליה.
לכן נסעתי לדודה שלי ב"נזרת".

01:03:23:18 01:03:27:24
אחרי חודשיים ב"נזרת",
חזרתי לאדיס אבבה.

01:03:28:12 01:03:34:10
הייתה דודה שגרה באדיס אבבה
ובאתי אליה.

01:03:34:16 01:03:38:03
מאדיס אבבה הלכתי
למשרד המטפל בנושא עליה ,

01:03:38:07 01:03:41:21
וסיפרתי שההורים שלי גרים באוזווה
והם צריכים להגיע לאדיס.

01:03:41:23 01:03:45:18
נתנו לי כסף וגם הביאו את ההורים
שלי לאדיס, ועברתי לגור איתם.

01:03:45:22 01:03:55:10
אחרי זה גם השלמתי עם בעלי
והתחלנו לגור ביחד.

01:03:55:15 01:03:59:16
בהמשך עלינו ביחד
-גרתם ביחד באדיס אבבה?

01:03:59:18 01:04:09:21
כן. נפגשנו אחרי הרבה שנים. אחרי
שהייתי בסודן והוא גם היה שם ,

01:04:10:02 01:04:17:05
נפגשנו רק פעם אחת.
חזרתי לסודן אחרי שהוא נכנס לכלא.

01:04:17:08 01:04:23:21
חוץ מזה לא נפגשתם?
לא הייתם מתכתבים?

01:04:23:24 01:04:32:06
באתי לפיה אין לימודים
בימי שבת וראשון .

01:04:32:09 01:04:36:22
בימי ראשון הייתי הולכת
לבקר אותו בכלא .

01:04:37:06 01:04:43:18
ביום ראשון בבוקר אני מכבסת
את הבגדים שלי

01:04:44:02 01:04:47:13
ולקראת אחר צהריים

הולכת לבקר אותו.

01:04:47:19 01:04:49:20

או הייתי מכבסת את הבגדים
שלי ביום שישי ,

01:04:49:23 01:04:53:13

וביום ראשון הייתי
הולכת אליו לכל היום.

01:04:53:17 01:04:56:00

לכן היינו מתראים.

01:04:56:11 01:05:04:10

מה הייתה התחושה שלך כשהוא בכלא?
האם האמנת שייצא מזה בשלום?

01:05:04:15 01:05:06:05

האם היית מפחדת לגרלו?

01:05:06:10 01:05:11:19

הייתי מפחדת מאוד. כשהייתי בסודן
כל הזמן הייתי בוכה עליו.

01:05:11:23 01:05:16:21

כי הוא נתפס כשחזרנו
לבקר משפחה בספטמבר.

01:05:17:04 01:05:20:15

אני הייתי מרגישה אשמה
שהוא נתפס בגללי.

01:05:20:19 01:05:24:19

אני התעכבתי בסודן בגלל שהייתי
צריכה להוציא תעודת זיהוי.

01:05:24:22 01:05:32:12

התעכבנו עד תקופת החגים.
לקראת החגים יש הרבה בדיקות בדרך.

01:05:32:16 01:05:37:13

לכן הייתי חשה שאני אשמה
שעכבתי אותו עד לתקופה כזו.

01:05:37:16 01:05:41:01

אם הוא היה יוצא מוקדם יותר ,
לא היה נתפס.

01:05:41:04 01:05:43:01

כך הרגשתי ועל זה הייתי חושבת הרבה.

01:05:43:04 01:05:50:02
בנוסף, הייתי חוששת לחיי, ,
הייתי תוהה אולי הרגו אותי,

01:05:51:02 01:05:58:24
כשאמא הייתה בא לבקר אותנו
ב"טיקל-דינגאי", אחרי שחזרתי מסודן,

01:05:59:05 01:06:08:16
הייתי רוצה לברר דרכה מה שלום בעלי
אבל מתביישת לשאול כי אבא היה איתה.

01:06:08:20 01:06:15:06
שאלתי אותה כשהיינו אני והיא ,
עדכנה אותי שבירקו, שוחרר מהכלא

01:06:15:21 01:06:19:17
ונסע לאדיס אבבה.
מאוד שמחתי לשמוע.

01:06:19:24 01:06:28:11
גם אם לא נגור ביחד, עדיין העובדה
שהוא שוחרר ולא נרצח שמחה אותי.

01:06:29:17 01:06:37:17
אחרי הרבה זמן נפגשנו בחזרה.
נפגשנו באדיס אבבה.

01:06:37:21 01:06:42:01
בסוף עליתם ביחד, נכון?

01:06:42:09 01:06:45:04
כן, עלינו ביחד.

01:06:45:20 01:06:53:23
שאלה אחרונה, למה את הכי מתגעגעת
לחיים באתיופיה?

01:06:54:06 01:07:08:19
לחיים באתיופיה...לאהבה בין האנשים ,
הקרבה, החיים המשפחתיים ,

01:07:08:24 01:07:13:17
שכל המשפחות גרים באותו אזור.

01:07:14:05 01:07:21:20
כאן, בארץ, בני דודים, סבים וסבתות
לא גרים ביחד.

01:07:22:18 01:07:28:16
להיוולד באזור מסוים ולגדול באותו
אזור, אני מתגעגעת לזה.

01:07:29:02 01:07:33:12
לנחלים, להרים ולנוף אני מתגעגעת

01:07:34:05 01:07:43:00
גם לפרות. הפרות שההורים מכרו כדי
שיהיה לנו כסף להגיע לסודן,

01:07:43:07 01:07:55:07
היו חוזרים אלינו, אני זוכרת,
הבעלים מחזירים אותם עם מכות.

01:07:55:18 01:07:57:19
באמת היו חוזרים אליכם?

01:07:57:21 01:07:59:01
כן. היו חוזרים אלינו.

01:07:59:05 01:08:00:21
זוכרים את הבית?

01:08:00:25 01:08:03:24
כן, זוכרים. מגיעים אלינו
ומחזירים אותם תוך כדי שמכים בהם.

01:08:04:03 01:08:06:09
בכל זה אני נזכרת היום.

01:08:06:13 01:08:10:22
היה כייף באתיופיה.
אבל אין כמו ישראל.